

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-09-20
Besvaras senast
2023-10-04

Till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2023/24:17 Åtgärder mot höga halter av PFAS i svenska kräftor

Analysföretaget Eurofins har på uppdrag av Naturskyddsföreningen undersökt skaldjur och funnit att flera svenska kräftor fortfarande har halter som ligger över EU:s gränsvärden, något som uppdagades redan förra året. Importerade kräftor från flera länder, som Turkiet, Spanien och Egypten, har avsevärt lägre innehåll av dessa långlivade kemikalier, som verkar hormonstörande.

Det är en allvarlig upptäckt också eftersom det ger en tydlig indikation om att PFAS är spritt i vår natur. Vi riskerar att få i oss det genom både livsmedel och vatten. Det finns redan exempel på allvarliga fall där vi vet att medborgare har utsatts för höga halter av dessa hormonstörande ämnen. I Kallinge i Blekinge fick medborgarna i sig PFAS genom dricksvattnet, något som nu är föremål för rättslig prövning i Högsta domstolen.

De hormonstörande ämnena är hälsoskadliga. Vi påverkas mest när hormonsystemet utvecklas. Särskilt utsatta är foster och bebisar. Hormonstörande ämnen påverkar också möjligheten till reproduktiv förmåga. Allt fler par är ofrivilligt barnlösa. Det finns studier som visar att antalet spermier har halverats på bara 40 år och att det fortsätter att minska. Även testosteronnivåerna sjunker, medan testikelcancer och missfall ökar.

Hormonstörande ämnen drabbar inte bara reproduktion och ökar risken för cancer utan kan även leda till diabetes. Flera av våra stora folksjukdomar kan alltså delvis härledas till hormonstörande ämnen.

Varken Livsmedelsverket eller kommunerna har uppenbarligen arbetat tillräckligt systematiskt för att undvika detta allvarliga läge.

Jag vill därför fråga landsbygdsminister Peter Kullgren:

1. Vad avser ministern att göra inom sitt ansvarsområde för att skydda svenska folket från PFAS och se till att vi hamnar under de gränsvärden som EU har satt upp?
2. Hur underlättar ministern och regeringen för mindre kommuner så att deras vattenverk kan klara de gränsvärden som krävs?

.....
Jytte Guteland (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch